

Å HØRE TIL I ET FELLESSKAP

***En plan mot mobbing for
Tyholttunet barnehage***

Oktober 2021

Styringsdokumenter for barnehager sier følgende om mobbing:

Barnehagen skal fremme respekt for menneskeverdet ved å synliggjøre, verdsette og fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Samtidig skal barnehagen gi felles erfaringer og synliggjøre verdien av fellesskapet. Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barns nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller. Barnehagen skal bidra til at alle barn blir sett og anerkjent for den de er, og synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet. (s. 9 i Rammeplan for barnehager).

Barnehagen skal ha en helsefremmende og forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barns trivsel, livsglede, mestring og følelser av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette. (s. 11 i Rammeplan for barnehager).

Barnehageloven Kapittel VIII *Psykososialt barnehagemiljø* §41: *Nulltoleranse og forebyggende arbeid* lovfester en aktivitetsplikt som synliggjør ansattes plikt til å legge til rette for et trygt og godt barnehagemiljø. I §43 er det også lovfestet at: Dersom en som arbeider i barnehagen får mistanke om eller kjennskap til at en annen som arbeider i barnehagen krenker et barn med for eksempel utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende melde fra til barnehageeier direkte.

Vårt arbeid mot mobbing

*MOBBING ER SOSIALE PROSESSER PÅ AVVEIE
MOBBING ER FØLELSER PÅ VILLE VEIER*

(I.Lund og M. Godtfredsen, 2016)

Positive sosiale relasjoner som fører til trivsel og utvikling er en svært viktig beskyttelsesfaktor i barns liv mens mobbing og krenkelse er risikofaktorer. Det er en sammenheng mellom vårt syn på mobbing og hvordan vi velger å handle. Forskning om mobbing har først og fremst vært drevet med utgangspunkt i et *individualpsykologisk perspektiv*, der påvirkningen fra pioneren Olweus har vært betydelig. I dette perspektivet betraktes mobbing som et uttrykk for negativ atferd. Vi forstår mobbing ut ifra et *sosialt perspektiv*, hvor vi setter mobbing i sammenheng med gruppeprosesser og klimaet i gruppen. Vi vil skape et klima der barn føler tilhørighet, blir sett og forstått og kan samarbeide.

Det er barnets egen opplevelse som skal legges til grunn når barnehagen skal ta stilling til om barnet har et trygt og godt barnehagemiljø.

Voksenrollen

Relasjonen mellom barna må preges av vennskap, aksept og glede. Barna skal oppleve å ha gode lekekamerater og sosiale tilknytninger, samt lære seg å håndtere konflikter og vanskelige situasjoner. Barna må få forholdene lagt til rette for trygge og varierte samspills- og lekemuligheter. Vår oppgave er å veilede barna til gode relasjoner, være gode voksenpersoner og rollemodeller. Hverdagen i barnehagen skal bestå av meningsfylte opplevelser og aktiviteter som oppstår i felles lek, samtaler og handling. Vårt arbeid må preges av nærhet og vilje til samspill og oppfølging av enkeltbarn og barnegrupper. (Tyholtunet barnehage, 2015)

Vår viktigste pedagogiske kvalitet ligger i mellommenneskelige relasjoner. Relasjonen mellom voksne og barn må preges av trygghet og av respekt for barnas kompetanse. Nest etter barna er personalet den viktigste ressursen vi har i barnehagen, og vi er barnas viktigste "omgivelser". Vår bevissthet om egen væremåte er viktig for å være gode forbilder for barna. Vi voksne er etiske rollemodeller, og refleksjoner og samspill mellom voksne har stor betydning for det psykososiale barnehagemiljøet.

Lek

Lund og Godtfredsen (2016) sier: *"i lek blir barnet et hode høyere enn seg selv"* og at *"mobbing i barnehagen er ofte knyttet til fravær av lek"*. Lek er derfor en viktig læringsarena i det forebyggende arbeidet mot mobbing.

Leken skal ha en fremtredende plass i barnas liv i barnehagen.

I vår barnehage skal vi voksne bidra til et godt lekemiljø ved å:

- Gi god tid til den frie leken.
- Gi omgivelser som inspirerer til lek.
- Være til stede for barn som trenger støtte i leken.
- Være lydhøre og observante for å kunne tilføre leken nye impulser.
- Gi rom for at barna kan bearbeide inntrykk og opplevelser gjennom lek.

(Tyholtunet barnehage, 2015)

Vennskap og inkludering motvirker mobbing. Alle voksne, både ansatte og foreldre, har et ansvar for å inkludere barna inn i fellesskapet.

Foreldre/foresatte kan bidra til vennskap og inkludering blant barna i barnehagen gjennom å:

- Hilse på andre barn og voksne, lære navn
- Ta initiativ til møter/treff utenom barnehagen
- Vise interesse for de menneskene barna deres er sammen med i hverdagen

Systematisk og forebyggende arbeid (beskrevet i vårt HMS-system PBL- Mentor)

- Vi har nulltoleranse mot krenkelser som utestenging, mobbing, vold, diskriminering og trakassering.
- Vi risikovurderer jevnlig det psykososiale barnehagemiljøet, og dokumenterer dette i PBL Mentor.
- Gjennom personal- og avdelingsmøter diskuterer vi hva som er et godt barnehagemiljø, hva som kan oppleves som krenkende atferd og hvordan vi kan forebygge tilfeller hvor barn ikke har det trygt og godt.
- Vi har klare og forståelige grenser for akseptabel oppførsel, både for barn og ansatte.
- Vi diskuterer hvor grensen går for hva som regnes som makt og tvang og for å bli bevisste i våre handlinger og observasjoner. Vi har utarbeidet egen rutine for makt og tvang i barnehagen.
- Vi sikrer barns medvirkning ved at de blir hørt og involvert i saker som gjelder barnehagemiljøet.
- Vi planlegger og handler ut fra hva som er til barnas beste.
- Vi har rutiner for å ivareta barn og foreldre ved mobbing og andre krenkende handlinger, herunder barnehagens aktivitetsplikt.
- Vi har rutiner for samarbeid med PPT, helsestasjon og barnevern.
- Vi melder avvik ved brudd på rutinene.

Når mobbing i barnehagen oppdages

Aktivitetsplikten (Beskrevet i PBL- Mentor)

Plikt til å følge med og gripe inn:

- Vi følger med og observerer gruppedynamikken og enkeltbarn i alle aktiviteter.
- Hvis vi ser et barn bli utsatt for mobbing eller annen krenkende atferd, griper vi inn umiddelbart.
 - Mulige situasjoner er hvis vi hører noe som ikke er greit, eller ser fysiske konfrontasjoner mellom barna.
 - I disse situasjonene er det viktig at vi:
 - Bryter inn og stopper situasjonen
 - Finn ut hva som har skjedd - ikke vær forutinntatt! La alle involverte parter komme til ordet

Plikt til å varsle:

- Vi melder fra til daglig leder når det oppstår bekymring for at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.
- Daglig leder informerer barnehageeier i alvorlige tilfeller.
- Vi melder fra til daglig leder dersom vi får mistanke om eller kjennskap til at en ansatt krenker et barn. Det utløser en skjerpet aktivitetsplikt og daglig leder melder videre til barnehageeier.

Plikt til å undersøke:

- Alle bekymringer skal utløse undersøkelse.
 - Ved mistanke om eller kjennskap til at et barn ikke har det trygt eller godt i barnehagen.
 - Dersom et barn eller foreldre opplever at et barn ikke har det trygt og godt.
- Vi undersøker gjennom observasjoner og samtaler med de involverte.

Plikt til å sette inn tiltak:

- Vi setter inn egnede tiltak der undersøkelsen har vist at barnet ikke har det trygt og godt.
- Tiltakene vi setter inn er basert på konkrete og faglige vurderinger.

Plikt til å utarbeide en plan:

- Vi har utarbeidet en mal for aktivitetsplan som vi bruker når et barn ikke har det trygt og godt i barnehagen
- Vi bruker aktivitetsplanen for å dokumentere oppfølgingen av barnet.
- Vi samarbeider med foreldrene om planen.
- Når planen er påbegynt eller ferdigutfyllt, arkiveres den i barnemappa.

Ansvar

- Alle ansatte er ansvarlige for å melde fra til daglig leder hvis de mistenker eller har kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø.
- Daglig leder er ansvarlig for å følge opp krenkelser som skjer i barnehagen og for å melde til barnehageeier ved alvorlige tilfeller.

Referanseliste:

Lov om barnehager. Kunnskapsdepartementet (2005)

Rammeplan for barnehagen, innhold og oppgaver.
Kunnskapsdepartementet (2017)

Lund, I. & Godtfredsen, M. (2016). Kurs: *Mobbing i barnehagen, fleip eller fakta?* Trondheim.

Lund, Godtfredsen, Helgeland, Nome, Kovac & Cameron. (2015). *Hele barnet hele løpet, mobbing i barnehagen.* Forskningsrapport.

Tyholttunet barnehage. (2015). *Årsplan for Tyholttunet barnehage.*
Upublisert dokument. Trondheim.